

Beata Malinowska-Petelenz

Department of Housing Environment
Faculty of Architecture,
Cracow University of Technology

About Witold Cęckiewicz (1924–2023) – a remembrance

A painting may be removed from a wall when it becomes tedious; a poorly composed piece of music has no place in a philharmonic hall; a novel can be written by anybody, but not everyone will read it. However, architecture remains. It is the most responsible of the arts. Additionally, urban planning is the most enduring; even if a whole city is destroyed, its layout will remain intact¹.

Witold Cęckiewicz
Architect. Urban planner.
Sculptor and poet.
Professor. My Master

He mentored over 600 architects, including academics with PhDs, post-doctoral fellows and professors. His legacy spans several generations of outstanding graduates who have become highly respected architects both in Poland and internationally. Teaching was his great passion. He taught across the entire range of studies, from the second to the fifth year. Using his impressive portfolio of projects as a basis, he gave lectures with clear and lucid arguments, interspersed with his own slides from study trips. For us students, it presented a window to the world. Besides, it was an era of significant transformation and exploration in the domain of urban-architectural arts. New architectural trends emerged during the 20th century, including neo-modernism, post-modernism, and deconstructivism. These movements brought about revolutionary competitions such as Centre Pompidou, the Arche de la Défense, The Parc de la Villette, and The Peak in Hong Kong. The Professor was keen to discuss these innovations not only at the University but also at the Association of Polish Architects (SARP), the Polish Academy of Sciences, the Polish Academy of Learning, the Jagiellonian University, and numerous other locations where he was frequently invited.

¹ *Personal interview with Witold Cęckiewicz* – Zakopane, 4 August 2004.

Beata Malinowska-Petelenz

Katedra Kształtowania Środowiska Mieszkaniowego
Wydział Architektury, Politechnika Krakowska

O Witoldzie Cęckiewicz (1924–2023) – wspomnienie

DOI:10.15584/setde.2023.16.8

Obraz można zdjąć ze ściany jak się znudzi, źle napisany utwór muzyczny nie ma prawa wstępu do filharmonii, powieść każdy może wydać, ale nie każdy przeczyta. Ale architektura pozostaje. Jest najbardziej odpowiedzialną ze sztuk. Zaś najtrwalsza jest urbanistyka. Nawet jak całe miasto jest zburzone, to jego układ pozostaje¹.

Witold Cęckiewicz
Architekt. Urbanista.
Rzeźbiarz i poeta.
Profesor. Mój Mistrz

Wychował nas wielu – ponad 600 architektów, wśród nich także pracowników nauki: doktorów, doktorów habilitowanych i profesorów. Kilka pokoleń znakomitych absolwentów, wybitnych architektów, znanych i cenionych w Polsce i za granicą. Dydaktyka była bowiem wielką pasją Profesora. Prowadził nauczanie na nieomal całej rozpiętości studiów – od drugiego do piątego roku. Korzystając ze swojego imponującego dorobku projektowego, prowadził wykłady, przeplatając jasny i czytelny wywód własnymi przezroczami z podróży studialnych. W tym czasie dla nas, studentów, to było okno na świat. A był to okres wielkich zmian i poszukiwań w sztukach urbanistyczno-architektonicznych. Pojawiły się nowe tendencje: neomodernizm, postmodernizm, dekonstruktywizm – wyznaczone przez wielkie, rewolucyjne konkursy: Centrum Pompidou, Wielki Łuk na Defense, Park La Villette czy The Peak w Hongkongu. O tych nowościach Profesor chętnie opowiadał nie tylko na uczelni, ale również w siedzibie Stowarzyszenia Architektów Polskich, Polskiej Akademii Nauk, Polskiej Akademii Umiejętności, Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz w wielu innych miejscach, do których był stale zapraszany.

¹ *Wywiad z Witoldem Cęckiewiczem* – Zakopane, 4 VIII 2004, materiał własny autorki.

1. Witold Cęckiewicz, fot. B. Malinowska-Petelenz

1. Witold Cęckiewicz, phot. by B. Malinowska-Petelenz

Sztuka kreowania urbanistyki, sztuka kompozycji urbanistycznej oraz wypełniającej ją dobrze zaplanowanej architektury były głównymi tematami Jego wykładów i ćwiczeń z projektowania. Profesor zawsze powtarzał:

Ważniejszy jest kontekst niż styl, który nie wiadomo co przyniesie. A podstawą – gruntowna analiza urbanistyczna².

To tworzyło rdzeń Jego twórczości i kwintesencję nauczania. Mimo iż był wybitnym modernistą, konsekwentnie trzymał się tradycji i mądrości płynącej z wiedzy i nauki czerpanej z historycznej sztuki

² Wywiad, jak przyp. 1.

The creation of urban planning, urban composition, and well-planned architecture were the primary subjects of the professor's lectures and design exercises. The Professor always said:

Context is more important than style, whose result one cannot predict. And the basis – a thorough urban analysis².

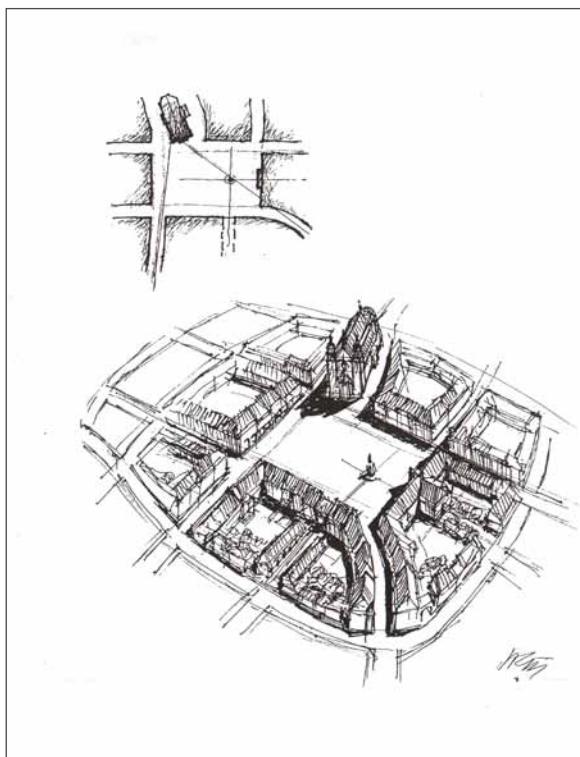
These words formed the core of his work and the quintessence of his teaching. While he was a renowned modernist, he always adhered to tradition and the insights gained from the historical practice of city design. Simultaneously, he remained receptive to innovative

² Interview, as in footnote 1.

2. Witold Cęckiewicz, Kościelisko, szkic koncepcyjny własnego domu, fot. archiwum B. Malinowskiej-Petelenz

2. Witold Cęckiewicz, Kościelisko, concept sketch of his own house, phot. the archive of B. Malinowska-Petelenz

3. Witold Cęckiewicz, Miasteczko nieistniejące, szkic do układu, fot. archiwum B. Malinowskiej-Petelenz

3. Witold Cęckiewicz, A non-existent town, sketch for a lecture, phot. the archive of B. Malinowska-Petelenz

approaches, experimentation, and avant-garde architectural exploration.

It is challenging to list all the Professor's accomplishments as his professional and academic career has been extensively documented. During 1955–1960, he served as the chief architect of Krakow, and between 1970–1994, he founded and directed the Institute of Urbanism and Spatial Planning at the Faculty of Architecture and Spatial Planning at the Cracow University of Technology, which was later converted into the Institute of Urban Design. Additionally, he was in charge of the Department of Urban Composition. This is where I pursued my studies, attained my degree, and commenced my career.

The professor was an active member of SARP from 1953, a member of the SARP Regional Competition Judges' Council and a member of the Council to the Main Board from 1962 to 1990. In 1980, he was the recipient of the SARP Honorary Award.

From 1989 to 1999, he served as Chairman of the Architecture and Town Planning Committee of the Polish Academy of Sciences. He was the initiator and Director of the Department of Artistic Creation of the Polish Academy of Learning (1996–2008), a long-standing member of the Central Commission for Academic Degrees and Titles and the General Council of the Minister of Science and Higher Education.

ki kreowania miast. Jednocześnie otwierał się na nowości, eksperymenty i awangardowe poszukiwania architektoniczne.

Trudno wliczyć wszystkie aktywności Profesora – Jego kariera zawodowa i naukowa była już wielokrotnie opisywana. W latach 1955–1960 był głównym architektem Krakowa, a od 1970 do 1994 roku twórcą i dyrektorem Instytutu Urbanistyki i Planowania Przestrzennego Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej, przekształconego następnie w Instytut Projektowania Urbanistycznego. Kierował Katedrą Kompozycji Urbanistycznej. To tam studiowałam, zrobiłam dyplom i zaczęłam pracować.

Profesor był aktywnym członkiem SARP od 1953 roku, należał do Oddziałowego Kolegium Sędziów Konkursowych SARP, a w latach 1962–1990 uczestniczył w pracach Rady przy Zarządzie Głównym. W 1980 roku został laureatem Honorowej Nagrody SARP.

Od 1989 do 1999 roku pełnił funkcję przewodniczącego Komitetu Architektury i Urbanistyki PAN. Był inicjatorem powołania i dyrektorem Wydziału Twórczości Artystycznej PAU (1996–2008), wieloletnim członkiem Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów Naukowych oraz Rady Głównej przy Ministrze Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Był też aktywnym działaczem wielu innych stowarzyszeń i organizacji: Towarzystwa Urbanistów Polskich, Polskiego Klubu Ekologicznego, Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej. Sprawował również obowiązki członka Komisji Kurialnej ds. Architektury Sakralnej przy Metropolice Krakowskiej. Angażował się w prace Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa.

Podczas wojny działał w Armii Krajowej³, był uczestnikiem akcji Burza. Został odznaczony między innymi: dwukrotnie Krzyżem Partyzanckim, Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski z Gwiazdą, Krzyżem z Mieczami Orderu Krzyża Niepodległości „za wybitne zasługi poniesione w walce z bronią w ręku o suwerenność i niepodległość Państwa Polskiego w latach 1939–1956”. Za swoją działalność naukową, dydaktyczną i architektoniczną otrzymał między innymi: Medal Komisji Edukacji Narodowej, nagrody m. Krakowa w dziedzinie nauki i techniki, a także w dziedzinie kultury i sztuki, nagrodę rządu Indii (Building of the Year, za projekt i realizację ambasady RP w New Delhi), Nagrodę I stopnia Prezesa Rady Ministrów oraz – w 2021 roku – doroczną Nagrodę Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Rysował, pisał poezję i eseje⁴. Wydał trzy zeszyty poetyckie. *Warszawska dwadzieścia cztery – mój drugi dom, moja mała ojczyzna* – pisał czule o macierzystej uczelni⁵. Eseje urzekają szczerością, mądrością i wrażliwością. Utkwił mi w pamięci „Klangor nad miastem”⁶ – krótki zapis refleksji o miejskich tęsknotach i sile przetrwania natury.

Ale przede wszystkim projektował.

*W 1956 roku wróciłem z miesięcznego pobytu we Francji i przez tydzień nie wychodziłem z domu, bo nie mogłem pogodzić się z rzeczywistością, w której musiałem żyć. Wyjazd uświadomił mi, że może być inny świat, a ja mogę w tworzeniu tego nowego świata współuczestniczyć*⁷.

Jego hotel Cracovia, kino Kijów czy ambasada w New Delhi na trwałe weszły do kanonu modernistycznej polskiej architektury. Cracovia – piękna, wysmakowana i elegancka wyznaczyła nową fasadę wzdłuż alei Focha, tworząc jednocześnie plac między hotelem a Muzeum Narodowym. Otrzymała wspaniałe kompozycyjne dopełnienie w postaci kina Kijów i wysokiego punktowca mieszkalnego. Ten wzorcowo modernistyczny zespół stał się wielokrotnie przed-

He participated in several societies and organizations, such as the Society of Polish Town Planners, Polish Ecological Club, and World Association of Home Army Soldiers. Additionally, he served as a member of the Curial Commission for Sacred Architecture at the Metropolitan of Krakow, and contributed to the work of the Social Committee for Renovation of Krakow Monuments.

During the war, he served in the Home Army³. He took part in Operation Tempest. He was twice awarded the Partisan Cross, the Commander's Cross of the Order of Polonia Restituta with Star, the Cross with Swords of the Order of the Cross of Independence “for outstanding merits in the armed struggle for the sovereignty and independence of the Polish State in the years 1939–1956”. For his scholarly, educational and architectural activities, he received, among others, Medal of the National Education Commission, awards of the City of Krakow in the field of science and technology and in the field of culture and art, the award of the Government of India (Building of the Year, for the design and construction of the Polish Embassy in New Delhi), the First Degree Award of the Prime Minister and – in 2021. – Annual Award of the Minister of Culture and National Heritage.

He drew, wrote poetry and essays⁴. He published three volumes of poetry. *Warszawska twenty-four – my second home, my little homeland* – he wrote lovingly of his alma mater⁵. The essays are striking in their honesty, wisdom and sensitivity. One that stuck with me was “Clang over the city”⁶ – a short record of reflections on urban yearnings and the power of nature to survive.

But above all, he designed.

*In 1956, I returned from a month's stay in France and did not leave home for a week because I could not come to terms with the reality I had to live in. This trip taught me that there could be another world, and I could take part in building it*⁷.

His Cracovia hotel, Kijów cinema, and embassy in New Delhi have become permanent fixtures in the canon of modernist Polish architecture. The stunning, refined, and graceful Cracovia created a new façade along Foch Avenue and a square between the hotel and the National Museum. It was wonderfully complemented by the Kijów cinema and a high-rise residential build-

³ Second Lieutenant of the Home Army, alias „Kropidło”.

⁴ W. Cęckiewicz, *Krótkie eseje i najkrótsze myśli o architekturze* [Short Essays and Shortest Thoughts on Architecture], Wyd. PK, Kraków 2008.

⁵ W. Cęckiewicz, *Warszawska 24*, in: *Z muzyką na co dzień* [Everyday Musings], Oficyna Konfraterni Poetów, Kraków 2007, pp. 32–33.

⁶ W. Cęckiewicz, *Klangor nad miastem* [Clang over the City], in: *Krótkie eseje i najkrótsze myśli o architekturze*, Kraków 2008, p. 13.

⁷ <https://instytutarchitektury.org/odwilz/> (access date 06.10.2023)

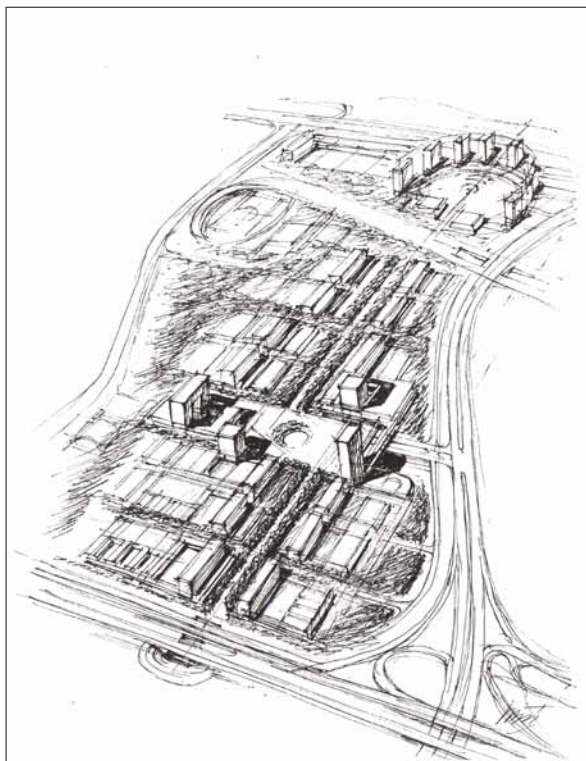
³ Podporucznik AK, pseudonim „Kropidło”.

⁴ W. Cęckiewicz, *Krótkie eseje i najkrótsze myśli o architekturze*, Wyd. PK, Kraków 2008.

⁵ W. Cęckiewicz, *Warszawska 24*, w: *Z muzyką na co dzień*, wyd. Oficyna Konfraterni Poetów, Kraków 2007, s. 32–33.

⁶ W. Cęckiewicz, *Klangor nad miastem*, w: *Krótkie eseje i najkrótsze myśli o architekturze*, Kraków 2008, s. 13.

⁷ <https://instytutarchitektury.org/odwilz/> (dostęp 06.10.2023)

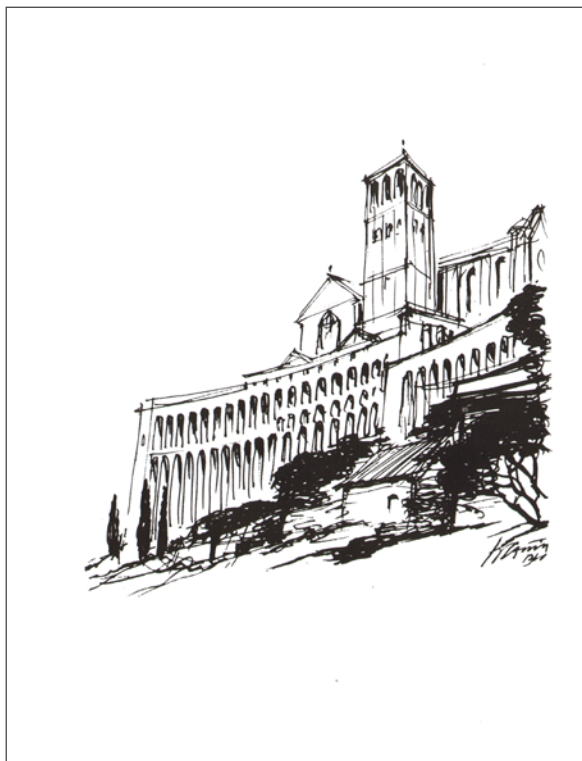

4. Witold Cęckiewicz, Politechnika Krakowska, Czyżyny, fot. archiwum B. Malinowskiej-Petelenz

4. Witold Cęckiewicz, Cracow University of Technology, Czyżyny, phot. the archive of B. Malinowska-Petelenz

ing. This modernist ensemble has been the subject of analysis and research by designers and architectural theorists. The complex of buildings at the Polish Embassy in New Delhi, designed with Stanisław Deńka in the spirit of Corbusier, features a simple geometric edifice raised on pillars. It creates a dazzling sculptural structure with openwork brise-soleils.

It is difficult to describe the Professor's design output. The 1970s saw a great number of urban planning and architectural competitions, as well as studies and designs carried out with a team of highly skilled and ambitious assistants. These projects feature the Mistrzejowice housing estate, the Podwawelskie estate, and the Chełmoński Model Unit (which was ultimately unrealized), as well as a sequence of competitions for the renowned Estates of the Future. It is worth mentioning also his prior accomplishments. These include designing leisure complexes located in Rożnów and Kowaniec in Nowy Targ, the Przegorzały preventorium centre, and the wing of the Mogilska Gate, the office building of the Polish State Railway in Krakow. Furthermore, the architect continued to design notable structures, such as the Cracow University of Technology in Czyżyny, Rzeszow University of Technology, the Pontifical Academy of Theology, and the Agricultural Academy in Lublin, amongst numerous others.

5. Witold Cęckiewicz, szkic z podróży, Asyż, fot. archiwum B. Malinowskiej-Petelenz

5. Witold Cęckiewicz, sketch from a journey, Assisi, phot. the archive of B. Malinowska-Petelenz

miotem analiz i rozpraw naukowych projektantów i teoretyków architektury. Podobnie jak zespół obiektów Ambasady Polskiej w New Delhi. Zaprojektowany wraz ze Stanisławem Deńką w Corbusierowskim duchu, prosty, geometryczny gmach, wysoko uniesiony na słupach, tworzy olśniewającą, rzeźbiarską strukturę, oplecioną ażurowymi łamaczami światła.

Nie sposób opisać projektowego dorobku Profesora. Głównie lata siedemdziesiąte XX wieku obfitowały w niezliczone konkursy urbanistyczne i architektoniczne, a także opracowania studialno-projektowe, które realizował wraz z grupą swoich najzdolniejszych i najambitniejszych asystentów i adiunktów. To wielkoskalarne osiedle mieszkaniowe w Mistrzejowicach, osiedle Podwawelskie czy Modelowa Jednostka Chełmońskiego (która nigdy nie powstała), a także seria konkursów na słynne Osiedla Przyszłości. Trudno nie wspomnieć tu również wcześniejszych dokonań, takich jak: projekty zespołów wypoczynkowych w Rożnowie i na Kowańcu w Nowym Targu, preventorium w Przegorzałach, czy skrzydła tak zwanej Bramy Mogilskiej, czyli biurowca PKP w Krakowie. A także późniejszych – projektów wyższych uczelni: Politechniki Krakowskiej w Czyżynach, Politechniki Rzeszowskiej, Papieskiej Akademii Teologicznej czy Akademii Rolniczej w Lublinie i wielu, wielu innych.

Dzieła Profesora to również założenia pomnikowe. Dwa z nich zyskały status narodowych ikon: zespół pomnikowy Bitwy Grunwaldzkiej⁸ ze „sztafarami” masztowymi i pawilonem ekspozycyjnym, tworzący spójny aranż krajobrazowy z przestrzenią publiczną. Drugi to dramatyczny Pomnik Męczeństwa Ofiar Nazizmu w Płaszowie⁹, nieopodal obozu koncentracyjnego i fabryki Schindlera. Ten ostatni stanowi charakterystyczną dominantę przy arterii wylotowej z miasta, współtworząc spójny zespół krajobrazowy z kamieniołomem i rezerwatem kredowego dna morza jurajskiego.

Twórczość Profesora to również kościoły, dziedzi-
na szeroko znana, przeanalizowana i opisana. Zaprojektował ich blisko 20. Rodaki, Rzeszów, Wzgórza Krzesławickie, Lotnisko, Zakopane. W 1999 roku otrzymał wysokie odznaczenie papieskie – Komandorium Orderu Świętego Grzegorza Wielkiego przyznane przez Jana Pawła II za osiągnięcia w zakresie architektury sakralnej.

W żadnej dziedzinie sztuki nie znajdziemy tak wielkiego materialnego dziedzictwa jak w architekturze sakralnej¹⁰ – wielokrotnie powtarzał.

I choć największe emocje wzbudza Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach, to szczególnie sentyment mam do kościoła św. Krzyża w Zakopanem – pięknej, osadzonej w tradycji miejsca świątyni. Szczerej, nie kokieteryjnej, pozbawionej kiczu, góralskiej cepelii i tandety.

Był laureatem 42 nagród w konkursach architektonicznych i urbanistycznych, krajowych i zagranicznych. Świadectwem uznania dorobku i autorytetu Profesora było przyznanie Mu w 1995 roku tytułu doktora honoris causa Politechniki Krakowskiej.

A ja w ostatnim czasie zajmuję się tym, o czym marzyłem przez całe życie – projektuję rzeźby, pomagam sam ręcznie je udoskonalać, oczywiście współpracując z tymi, którzy mają rzemiosło rzeźbiarskie opanowane. [...] Przedstawiam szkice rzeźby w odpowiedniej skali i potem się ją tworzy¹¹.

Aktywność Profesora w tej dziedzinie wyraźnie zintensyfikowała się w późnym wieku. Po realizacji pomnika Jana Pawła II w sanktuarium łagiewnickim, a następnie figury św. Jana Chrzciciela na przedpolu kościoła Na Wzgórzach Profesor tworzył Galerię Wielkich Polaków w holu wejściowym Polskiej

The Professor's works also include monumental arrangements. Two of them have acquired the status of national icons: the monumental complex of the Battle of Grunwald⁸, with its “flagpole” masts and exhibition pavilion creating a coherent landscape arrangement with public space. The second is the dramatic Monument to the Victims of Nazism in Płaszów⁹, near the concentration camp and Schindler's factory. The latter is a distinctive dominant feature on the arterial road out of the city, co-creating a coherent landscape ensemble with the quarry and the Jurassic chalk bed reserve.

The Professor's body of work encompasses the design of churches, an area that is widely recognised, analysed and discussed. He designed almost 20 churches including Rodaki, Rzeszów, Wzgórza Krzesławickie, Lotnisko, Zakopane. In 1999, Pope John Paul II made him the Knight Commander of the Order of St Gregory the Great, a high papal honour specifically for his achievements in sacred architecture.

He consistently asserted that there is no other form of art which yields such a great material heritage as that of sacred architecture¹⁰.

Although the Divine Mercy Sanctuary in Łagiewniki evokes strong emotions, I hold a special affection for the Holy Cross Church in Zakopane. This beautiful church is firmly rooted in local tradition, and its sincerity and lack of kitsch or highland tackiness make it particularly appealing.

The Professor received 42 awards in competitions for architectural and urban planning, both domestically and abroad. In recognition of his accomplishments and expertise, he was granted an honorary doctorate by the Cracow University of Technology in 1995.

Recently I've been doing what I've been dreaming of all my life – designing sculptures, helping to finish them by hand, and of course working with those who have mastered the craft of sculpture. [...] I present sketches of the sculpture in the right scale, and then it is created¹¹.

The Professor's activity in this field significantly intensified in his later years. Following the creation of a statue of John Paul II in the Łagiewniki sanctuary, and another of St John the Baptist in the foreground of the Na Wzgórzach church, the Professor went on to establish the Gallery of Great Poles in the entrance hall of the Polish Academy of Learning located at Sławkowska Street 17 in Kraków. Busts of Józef Piłsudski, Erazm

⁸ Wraz z Jerzym Bandurą.

⁹ Wraz z Ryszardem Szczypińskim.

¹⁰ W. Cęckiewicz, *Od idei do sacrum w architekturze współczesnej świątyni*, wykład wygłoszony w Collegium Novum, 2004, maszynopis.

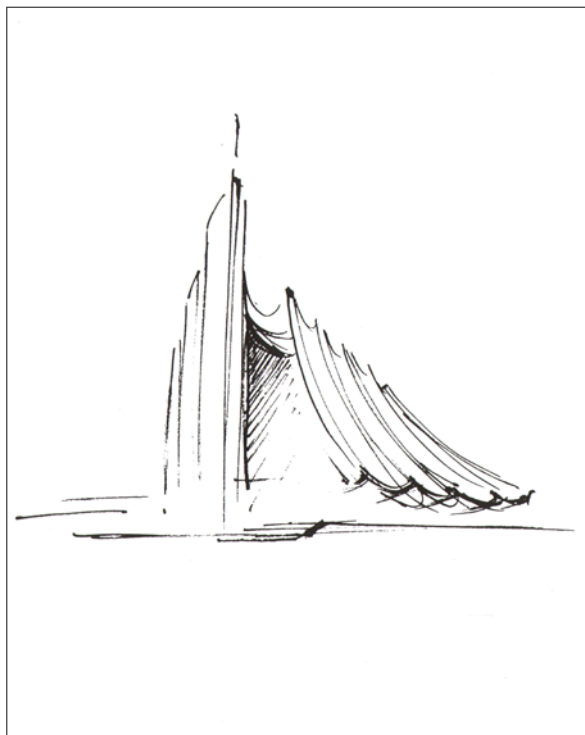
¹¹ *Wywiad*, jak przyp. 1.

⁸ Together with Jerzy Bandura.

⁹ Together with Ryszard Szczypiński.

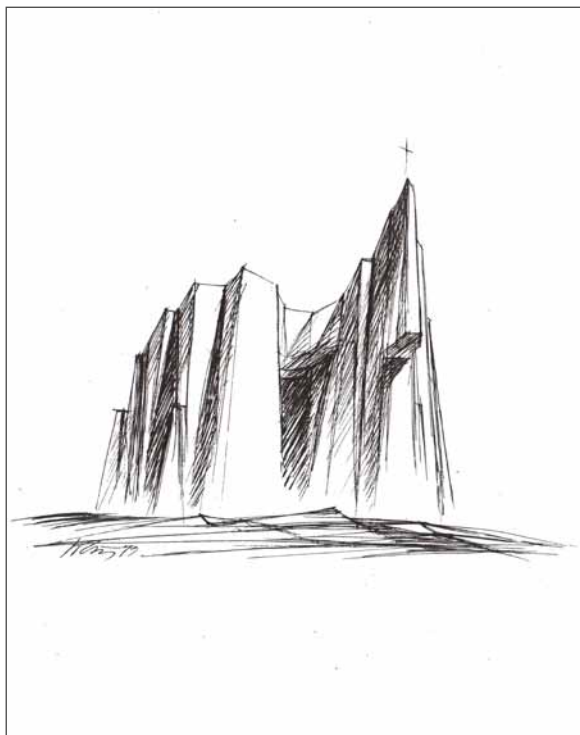
¹⁰ W. Cęckiewicz, *From the Idea to the Sacrum in the Architecture of the Contemporary Church*, lecture delivered at Collegium Novum, 2004, typescript.

¹¹ *Interview*, as in footnote 1.

6. Witold Cęckiewicz, architektura sakralna, szkic koncepcyjny, fot. archiwum B. Malinowskiej-Petelenz

6. Witold Cęckiewicz, sacred architecture, concept sketch, phot. the archive of B. Malinowska-Petelenz

7. Witold Cęckiewicz, architektura sakralna, szkic koncepcyjny, fot. archiwum B. Malinowskiej-Petelenz

7. Witold Cęckiewicz, sacred architecture, concept sketch, phot. the archive of B. Malinowska-Petelenz

Jerzmanowski, Czesław Miłosz, Karolina Lanckorońska, and Henryk Sienkiewicz were then created.

For the Professor, every form – urban, architectural, sculptural – always emerged from the creative act of drawing. He emphasized the significance of preliminary sketches and drawing extensively from nature and his imagination during revisions, for both projects which were going to be realised and fantasy ones. Drawing was his foremost tool for recording thoughts, serving as a prelude to developing design skills. He refused to succumb to trends and instead chose to follow his own path, establishing drawing as a self-sufficient and self-governing form of artistic expression. He developed his own unique drawing technique employing the line as a fundamental tool, typically with a pencil, pen or even a ballpoint. This was carried out in an exquisite style, deftly and with delicacy, yet always with precision. He accomplished this with great flair. The Professor's characteristic flowing lines, both meandering and sharp, became a recognized communication tool for expressing suggestive ideas. The 2014 exhibition at the Palace of Art at Szczepański Square showcased 65 years of his work, featuring theoretical models, studio drawings, and project visualizations.

I met the Professor in the early 1970s in Kazimierz Dolny. I used to go there for holidays with my parents. He was already famous as a great architect

Akademii Umiejętności przy ul. Sławkowskiej 17 w Krakowie. Powstały popiersia Józefa Piłsudskiego, Erazma Jerzmanowskiego, Czesława Miłosza, Karoliny Lanckorońskiej i Henryka Sienkiewicza.

Każda forma – urbanistyczna, architektoniczna, rzeźbiarska – zawsze wyrastała z aktu twórczego, jakim dla Profesora był rysunek. Rysował dużo, rysował z natury i z wyobraźni. Podczas korekt wielokrotnie podkreślał wagę rysunku i wstępnych szkiców, zarówno dotyczących przewidywanego projektu realizacyjnego, jak też tego, który pozostanie w sferze fantazji. To było Jego podstawowe narzędzie zapisu myśli. Traktował rysunek jak swoiste preludium do projektowania. Nie ulegając modom, podążał własną drogą i uczynił z rysunku autonomiczny i samodzielny środek wypowiedzi artystycznej. Wypracował własną technikę rysunkową. Podstawowym środkiem wyrazu była kreska, najczęściej ołówkiem lub piórkem, a nawet długopisem prowadzona po mistrzowsku – lekko, zwiewnie, ale zawsze precyzyjnie. Z rozmachem. Jego charakterystyczne, meandrujące płynne linie z jednej strony, z drugiej ostre i dynamiczne stały się rozpoznawalnym narzędziem komunikacji i sugestywnego wyrażania idei. Modele teoretyczne, rysunki studialne, rysunkowe fantazje, a w końcu wizualizacje projektów – wszystko to można było podziwiać podczas wielkiej wystawy prezentującej

65 lat twórczości Profesora w Pałacu Sztuki przy pl. Szczepańskim w 2014 roku.

Poznałam Profesora na początku lat siedemdziesiątych w Kazimierzu Dolnym. Jeździłam tam z Rodzicami na wakacje. Już wtedy otoczony był nimbem sławy i aureolą wielkiego architekta. Lubiłam słuchać Jego opowieści o architekturze, o ludziach, którzy ją tworzą, o wielkich miastach, które zwiedził. Czasem robił mi korekty pierwszych szkiców. Był promotorem mojej pracy dyplomowej, a Jego twórczość w dziedzinie sacrum była przedmiotem mojej pracy doktorskiej. Wraz z niezastąpioną i wspierającą żoną – chętnie podejmował gości w swoim domu na Dębnikach. Częstoował herbatą i ciepłą szarlotką. Był dobrym słuchaczem. Zawsze wspierał pomocą, radą i doświadczeniem. Od czasu do czasu otwierał się przed nami, opowiadając o swoich okupacyjnych latach.

*Poezja i architektura
dwie siostry bliźniacze
tu słowom a tam kształtom
chciałbyś przydać znaczeń
które inni jak piękno odbiorą¹².*

Nade wszystko jednak ukochał Podhale, Tatry i góralską muzykę. Tę miłość wyraził w wielu projektach będących współczesną interpretacją architektury regionalnej.

Zawsze, ile razy tu przyjeżdżam, wspinam się na pobliski stok Palenicy. U jej podnóża jest nasz mały domek¹³.

To Kościelisko – małe gniazdo, do którego zapraszał przyjaciół, w którym pracował i wypoczywał.

Na samym dole, wśród starych drzew prawie niewidoczne i nieliczne już, proste, ze szerniałymi gontami dachy góralskich chatup. To dolna warstwa kiedyś biednego Podhala. Krainy ludzi ubogich i niezwykle pracowitych. Zdolnych ciesli – budorzy¹⁴.

Kochał górali. Miał wielu wspaniałych uczniów wśród zakopiańczyków. Pamiętali o Nim, przyjeżdżali do Krakowa, przychodzili do Katedry. Każdego roku Zośka Karpelowa wraz z Jaśkiem Karpiem-Bułęcką odwiedzali nasz Instytut, żeby zagrać i zaśpiewać podczas imieninowych spotkań z Profesorem.

Pracował intensywnie. Do końca projektował, rysował, pisał, redagował. Walczył o Cracovię:

and I loved listening to his stories about architecture, those who create it, and the cities he had visited. He occasionally proofread my initial sketches for me. He supervised my thesis, which was based on his work on the sacred, and his work on the sacred was the subject of my doctoral dissertation. With his irreplaceable and supportive wife beside him, he welcomed guests to his home in Dębники. He offered them tea and warm apple pie as he kindly listened and offered help, advice and experience. He was always supportive with help, advice and experience. Occasionally, he would share stories about his career.

*Poetry and architecture
two twin sisters
here for words and there for shapes
you would like to give meanings
which others will perceive as beauty¹².*

He had a particular affection for the Podhale region, the Tatra Mountains, and highland music. His love for these elements is reflected in various contemporary interpretations of regional architecture that he created.

Every time I visit this place, I climb the nearby Palenica slope. At its foot is our little house¹³.

This is Kościelisko – a little nest to which he invited friends, where he worked and rested.

The old trees beneath the house obscure the humble blackened shingle roofs of the highland cottages, which are sparse and hardly visible. This area represents the lower layer of the formerly impoverished Podhale. A country of impoverished and industrious folks. Talented carpenters – builders¹⁴.

He held affection for the highlanders. He had numerous wonderful disciples among the people of Zakopane. They remembered him, travelled to Kraków and visited the Department. Every year Zośka Karpelowa and Jaśiek Karpiel-Bułęcka graced our Institute with their music performances during the Professor's name-day celebrations.

He worked tirelessly, designing, drawing, writing, and editing until the very end. His advocated for Cracovia:

¹² W. Cęckiewicz, *Poezja i architektura*, w: *Podniebne loty*, wyd. Oficyna Konfraterni Poetów, Kraków 2007, s. 5.

¹³ W. Cęckiewicz, *Warstwy historii – warstwy architektury*, w: *Krótkie eseje i najkrótsze myśli o architekturze*, wyd. PK, Kraków 2008, s. 173.

¹⁴ Ibidem, s. 173.

¹² W. Cęckiewicz, *Poezja i architektura* [Poetry and Architecture], in: *Podniebne loty* [Sky Flights], Oficyna Konfraterni Poetów, Kraków 2007, p. 5.

¹³ W. Cęckiewicz, *Warstwy historii – warstwy architektury* [Layers of History – Layers of Architecture] in: *Krótkie eseje i najkrótsze myśli o architekturze* [Short Essays and Shortest Thoughts on Architecture], Wyd. PK, Kraków 2008, p. 173.

¹⁴ Ibidem, p. 173.

*The Cracovia Hotel and Kijów cinema complex gave me the most happiness before. Just as it is now causing me the most worry...*¹⁵.

He defended the architectural heritage of the latter half of the 20th century. He continued to innovate and explore until his sudden death on 18th February 2023.

Throughout his life, he produced a wealth of innovative new concepts, designs, and drawings, imbued with strength and passion. He was interred at Salwator Cemetery, with the funeral proceedings held at the All Saints Chapel, designed by the Professor. Jasiiek Karpielec-Bułecka gave his final performance in his memory.

Prof. Beata Malinowska-Petelenz
Department of Housing Environment
Faculty of Architecture,
Cracow University of Technology
e-mail: beata.petelenz@poczta.onet.pl
ORCID: 0000-0001-9042-8139

Translated by Monika Mazurek

*Najwięcej satysfakcji dostarczył mi zespół hotelu Cracovia i kina Kijów. Tak jak teraz dostarcza mi najwięcej zmartwień...*¹⁵.

Bronił architektonicznego dziedzictwa drugiej połowy XX wieku. Wciąż tworzył. Nowe pomysły, nowe formy, nowe szkice. Siła i pasja. Do końca.

Witold Cęckiewicz zmarł nagle 18 lutego 2023 roku. Został pochowany na Cmentarzu Salwatorskim, a uroczystości żałobne odbyły się w kaplicy Wszystkich Świętych zrealizowanej według projektu Profesora. A Jasiiek Karpielec-Bułecka zagrał Mu po raz ostatni.

Dr hab. inż. arch. Beata Malinowska-Petelenz,
prof. PK
Katedra Kształtowania
Środowiska Mieszkaniowego WA PK
e-mail: beata.petelenz@poczta.onet.pl
ORCID: 0000-0001-9042-8139

¹⁵ Professor Witold Cęckiewicz – fragments of a documentary film „Wykłady Mistrzów” [“Masterclasses”], <https://www.youtube.com/watch?v=DTcqnqQpRM> (access date 4.10.2023).

¹⁵ Profesor Witold Cęckiewicz – fragmenty filmu dokumentalnego „Wykłady Mistrzów”, <https://www.youtube.com/watch?v=DTcqnqQpRM> (dostęp 4.10.2023).